

Lesarabræv**Ein roynd við akupunktur o.a.**

Enn sum áður tykist hin löggjafandi myndugleikin at hava ílt við at søkja tann kunleika, sum hevur møguleika at hjálpa sjónveikum og í ein vissan mun fólki við æðrakálking í eygunum.

Tá eg nevni áður, er tað tí, mær rennur í hug hin dagin eg áttá ára gaml fekk tampin yvir beinni, tí eg spurdi borðfelagarnar, hvat lærarin hevði skrivað á talvuna, tí sjálvur sá eg ikki skriftina vegna sjónbrók. Tað varð partvís rættað upp á hesa mannagongd við sterkum brillum.

Tá ellisbrenki fóru at koma, gjørdi æðrakálkingin fyrst skaða á vinstra eygað, og síðani á høgra, og hóast eg vitjaði eygnalækna bæði her, í Keypmannahavn og á Ríkisspítalunum, har eg fekk eina laser- víðgerð, varð úrskurðurin, at alt var gjørt, sum gerast kundi, men sjónin versnaði í hvørjum.

Tá eg tí hoyrði um fólki, sum høvdu fingið hjálpa frá akupunktur, fór eg undir at kanna hetta nærri. Eg fekk at vita um eldri konu í Havn, sum nú hevði lagt lesiglasid frá sær aftan á akupunkturviðgerð móti æðrakálking. Eisini tosaði eg við konu úr Klaksvík, sum hevði roynt hesa viðgerð og læt væl at. Tí hildu viðmerkingarnar í eini grein í Politiken, ávikavist frá einum »Kredslæge« um »Kvalsilveri« og ráðini til limir í blindafelagunum um ikki at nýta henda viðgerðarhátt meg ikki frá at royna akupunktur. Eg setti meg í samband við ein viðgerðarstovn í Jyllandi og fekk eina víðtalutid í oktober, men stovnurin ynskti eina diagnosu frá einum eygnalækna. Tí vendi eg mær til mín eygnalækna í Keypmannahavn, sum var tann seinasti, ið hevði kannað eyguni. Hann spurdi hvat eg skuldi brúka

diagnosuna til. Eg segði sum var; tá mælti hann: Akupunktur hjálpar einki upp á tíni eygu, so oyðsla ikki ov nógv pengar upp á tað, men lukkan fylgi tað.

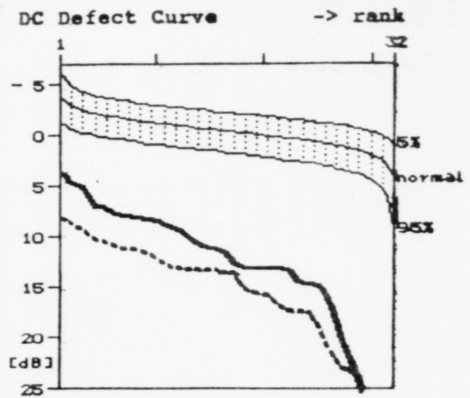
Akupunktururin segði, at viðgerðin ikki hjálpti upp á øll fólki við æðrakálking í eygunum, men í flestu førum. Tí vildi hann fyrst mæta sjónstyrkina á báðum eygum í einum perimetri; einum mátitól frá INTERZEAG AG. Síðani nýta akupunktur í 5 dagar, og um eingin bati vísti seg tá við nýggjari mætungum av sjónstyrkini vildi hann gevast, annars halda fram 5 dagar afturat.

Hin fyrsta sjónstyrkimætungin visti at í meðal var sjónin bert 31.5% av vanligari sjón fyri fólki í mínum aldri. Tá viðgerðin var av var meðal sjónstyrkin 38.9%. Ein vøkstur uppá 23%. Niðanfyrir er víst

sjónstyrkin á høgra eyga áðrenn og aftan á viðgerðina.

Hesin bati ókti um arbeiðsmøguleikarnar og tryggjeikan í ferðsluni. Viðgerðin var ambulantly og kostaði um 4.000 kr., men tá upphæddin til ferðapening, húsaleigu og kost varð 3 ferðir so stór, og tá ein helst skal endurtaka viðgerðina innan 3 mánaðir, verða útreiðslurnar so stórar, at mong eldri ikki kunnu fáa hesa hjálpa, og tí vil eg heita á sjúkrahússarnar um at geva stuðul til hesa viðgerð. Eisini átti heilsulevni at umhugsast at útbúgva lækna til heilsuligt eftirlit við akupunkturviðgerð av tí vaksandi tali av hesum sjúklingum, sum áttu at verðu viðgjørdir her hjá okkum.

Við okkara teknifróði hevur hin sjónveiki nógv fleiri møguleikar nú enn fyrr. Vit nýta stórskrift á teldunum, kálðar ljósléiðara til lesiglas. Tað

fínast eisini tól, sum kunnu nýstast til at lesa bókur og bløð, har stávirnir verða 24 ferðir størri, men tey eru so dýr, at her strekkir vanliga peningapungurin ikki til. Eitt av hesum tólum stendur sum sýnislutur á Hjálpartólamiðstöðini. Tað hevði kunnað hjálpt mongum borgara, um tað hevði staðið á

einum bókasavni har tað mesta lesitilfarið er, eisini tí, at har hava fleiri høvi til at sigga tól. Ein neyðloysn er at brúka eitt videokamera sum vanliga kanna gera bókstavar á einum arki 8 ferðir størri á einum sjónvarpsglugga.

Sigmundur í Dali

Rúsdrekka sum ítróttargrein!!!

Fjølmiðlarnir, serliga sjónvarpið, hava eftir mínari metan ein løgna hugburð til rúsdrekka. Tað er sum um teir siggja tað sum eina ítróttargrein, har tað ræður um at greiða frá, hvør kemur skjótast, hvussu langar raðirnar eru uttanfyri rúsdrekka-sølnar osfr. Alt í alt snýr tað seg um her á landi at finna skilagóðar skipanir, og ein kundi í so máta ynskt sær meira seriøst tilfar í fjølmiðlunum.

Hetta segði formaðurin í Rúsdrekka- og narkotikaráðiðnum, August Wang m.a. í formansfrágreiðingini á aðalfundinum í Havn leygardagin. Vit prenta frágreiðing hansara

Farna árið

Sembr. kunngerð um Rúsdrekka- og narkotikaráð, skal sokallað umboðsmannatíng (ársfundur) haldast, har formaðurin skal siga nøkur orð um farna og komandi árið. Ráðið skal eisini geva út frágreiðing frá farna ári. Vegna danskar gestir liggur tingið so tífuga í ár, at hagtöluni fyri 1992 tianverri ikki eru so fullgjøgvað sum í fjør. Hetta kann ivaleyst botast um seinni í ár.

Tá tað snýr seg um rúskóð, hevur árið 1992 verið merkt av hendingum knýttar at rúsdrekka (alkohol), men hash er framvegis eisini inni í bíletinum, hóast vit ikki kunnu siga okkum at vita, um hetta brúkið (sum jú er beinleiðis ólóglegt) er góvsluga vaksandi ella ikki.

Sum eg nevndi við seinasta ting, so varð árið 1992 merkt av tí nýggju skipanini viðvíkjandi

rúsdrekka. Soleiðis eru flestu partar av nýggju rúsdrekka-lógini settir í verk nú.

Tá Rúsdrekka- og narkotikaráðið kom við sínum áliti viðvíkjandi rúsdrekka-politikki í Føroyum, varð áherðsla lögð á, at ein slíkur má vera fleirtáttadur og í hvussu er byggja á:

1. Rúsdrekka-löggávu um sølu, keyp og nýtslu.
2. Ein virknan prísopolitikk.
3. Fyribyrgjandi og upplýsandi tiltøk.
4. Viðgerð, eftirviðgerð og umsorgan.

Í teimum ráðum, ráðið er komið við til landsstýrið, hava hesar meginreglur altíð verið havdar í huga. Viðvíkjandi sølu- og útskeinkingarpolitikki, tykist landsstýrið hugað at fylgja givnum ráðum, sum í

høvudsheitum ganga út uppá at hava eitt fast hámark fyri talinum av útskeinkingarstöðum í hvørjum øki av landinum. Hetta fyrir at avmarka talið og eisini hindra at ov nógv slík stöð verða samlað á einum staði, t.d. í Havnini.

Í aðrar mátar hevur litið verið lurtað eftir ráðgevingini, ráðið hevur veitt myndugleikunum. Sum sæst í frágreiðingini, hevur ráðið eisini havt ítekilg uppskot viðvíkjandi sølupolitikki frá Rúsdrekka-sølni og viðvíkjandi ølsølni hjá bryggjarunum, men hesi ráð eru litið ella als ikki fylgd ella tikið við í reglugerðunum, sum landsstýrið hevur gjørt í 1992. Samsvarandi tí, sum lagt er upp til í rúsdrekka-lógini, hevur ráðið skotið upp, at ávisur prosentpartur av umsetninginum av rúsdrekka-sølni skal fara til fyribyrgjandi og viðgerðarlig tiltøk, men hetta

komm heldur ikki við í reglugerðina.

Hesi nevndu viðurskifti skal ráðið sambært rúsdrekka-lógini geva tilmæli um, men ráðið hevur eisini borið fram onnur tilmæli. Ráðið hevur soleiðis skrivað til landsstýrið viðvíkjandi prísopolitikki, fyrir at føra fram sum aðalsjónarmið, at avgjaldið á rúsdrekka sum heild eigur at liggja á alkoholinihaldinum heldur enn á tilbúningini (t.e. at alkoholtalentur eigur at avgera avgjaldið), og fyrir aftur at føra fram, at heilsulig heldur enn peningalig sjónarmið eiga at liggja fatan fyri prísleguna. Ráðið varð kunnað um, at ætlanin varð at laga avgjöldi eftir alkoholinihaldinum, men aðalsjónarmiðið um prísleguna hevur ikki vunnið frama. Heldur er nú hent, at príslegan verður avgjørd av ynskinum um landskassavinning og beinleiðis po-

litiskum tiltøkum.

Av tí at upphæddirnar til fyribyrgjandi og viðgerðarlig endamálið partvís vóru og partvís væntandi fóru at verða minkaðar, spurdi ráðið seg fyrir viðvíkjandi fylgjum viðvíkjandi viðgerðarmøguleikum og eftirviðgerðarmøguleikum. Ráðið fekk ikki nakkað svar upp á hetta, men lögtíngin broytti í seinastu løtu upphæddina til viðgerðarstovnar. Hinvegin tykist aðalhugsan ráðsins um betri samskipan innan viðgerðarókið og meira professionella viðgerð innan avrúsing at vera meira fjar nú.

Verandi støða og árið 1993 Rúsdrekka

Rúsdrekka-lógin er nú næstan gjøgnumförd, nakrir snøklar eru eftir enn at koma upp á pláss. 1992 hevur verið eitt skiftisár, og fyrst nú í 1993 fara vit at siggja hvussu hetta

nýggja systemið sum heild fer at virka.

Heruppi er so tað, at sølubúðir verða í hvørjum høvuds-øki í landinum, og útskeinkingarloyvi ivaleyst eisini. So sæst at siggja, hvørt hetta broyrti rúsdrekka-vanarnar.

Uppi her er eisini prís-spurn-ingurin. Søluprísurin á rúsdrekka er ein kunstigur prísur, mest settur av tí partinum, sum er avgjøld og meirvirðisgjald. Í ráðsins tilmæli verður lagt upp til, at prísmeikanisman eigur at verða brúkt meira tilvitumarlaga. Mett verður, at eitt ávíst samband er millum rís og miðalnýtslu, og millum miðalnýtslu og trupuleikarnar í samfelagum av rúsdrekka. Partvís tí, at talið av heilsuskaðum økist, og partvís tí, at fyrir tey, sum eru disponerað at drekka, økist risikoin, meira vættligt um hvørvi ein livir í.

Framhald á síðu 16

